

HETZEN MOD DE PÆDOFILE

Christian Braad Thomsen

Grænserne for seksuel kriminalitet flyttes med korte mellemrum så radikalt, at det moralsk forsvarlige viser sig at være særdeles relativt. Så meget mærkeligere er det, at debatten herom antager højst absolutte former. Mange psykologers uvidenhed om børns livlige erotiske fantasiliv har ført til justitsmord. At være pædofil er at være forsynet med en seksuel driftsretning, der ikke er særlig heldig, fordi vi i vort samfund har valgt at tabuisere det erotiske forhold mellem voksne og børn. Men i lighed med de fleste heteroseksuelle magter de fleste pædofile også at styre deres seksualitet ind i samfundsmæssigt forsvarlige baner. Alligevel fremstilles de i dagspressen som seksuelle monstre, der har sluttet sig sammen i netværk og har placeret spioner i børnehaver og skoler med det ene formål at indfange værgeløse børn til ubeskrivelige orgier. Og når en psykolog som Bent Petersen forsøger at nuancere den ophidsede debat, ekskluderes han af sin fagforening. – Artiklen er oprindelig skrevet som dagbladskronik, men er afvist af Politiken, Information og Jyllandsposten.

Det er trist at måtte erkende, at selv i et så veludviklet demokrati som det danske findes der temaer, som ikke på fagligt forsvarlig vis kan diskuteres i offentligheden, uden at de involverede rammes på deres arbejde og deres personlige ære. Seksuelle relationer mellem børn og voksne er et sådant tema. Det har chefpsykolog Bent Petersen måttet sande, idet han er blevet ekskluderet af sin fagforening og fyret fra sit arbejde for at have fremsat synspunkter, der bestemt ikke er mere ekstreme, end at de burde kunne rummes inden for en fri offentlig debat.

Det virkeligt afsporende ved debatten er, at man ikke kan gå ind i den, uden at man nærmest skal kunne fremlægge certifikat på, at ens eget kærlighedsliv ikke afviger mange grader fra den autoriserede missionærstilling. Selv fagkyndige vægrer sig ved at blande sig af angst for at blive mistænkt for at tale for deres syge moster (eller måske snarere nice!). Og det betyder frem for alt, at de, der har problemet tættest inde på

livet, ikke kan deltage i debatten, nemlig de pædofile selv eller de vel-fungerende voksne, der som børn har haft positive pædofile oplevelser.

De pædofile fremstilles nemlig som seksuelle monstre, der har sluttet sig sammen i netværk og har placeret spioner i børnehaver og skoler med det ene formål at indfange værgeløse børn til ubeskrivelige orgier. Venlige gamle damer kræver dødsstraffen genindført for pædofili, mens Dansk Psykologforening blokerer for en saglig diskussion ved at ekskludere de medlemmer, der forsøger at afdramatisere situationen, herunder at stille spørgsmålstegn ved, om børn overhovedet tager skade af frivillige og gensidige pædofile forhold.

At være pædofil er at være forsynet med en seksuel driftsretning, der ikke er særlig heldig, fordi vi i vort samfund har valgt at tabuisere det erotiske forhold mellem voksne og børn. I andre former for samfund har pædofili ikke været noget problem, men en norm, og også i vort samfund kan den pædofile seksualdisposition forvaltes på en måde, så den kan blive til lykke for alle parter. Nogle af vor kulturs mere excentriske og farverige skikkelser har været pædofile. Det gælder gælder f.eks. Lewis Carroll, forfatteren til Alice i Eventyrland, om hvem det fortælles, at han stammede voldsomt, når han var sammen med voksne, men til gengæld foldede sig livligt ud i samværet med mindreårige piger. De nød hans selskab, hans historier og hans kælerier, idet han forstod at udfolde sine egne behov på barnets niveau, så der aldrig blev tale om overgreb.

I disse måneders hetz mod de pædofile er det blevet fremført, at man frem for alt skal sikre sig imod, at de kommer til at arbejde med børn. Men hvorfor egentlig det? Argumentet om, at de nok ikke kan styre deres driftsretning er præcis så lødigt, som hvis man mente, at en mandlig heteroseksuel ikke kan blive gynækolog, fordi jobbet byder på for mange fristelser.

Vi må alle styre vort indre monster, så vi ikke frådende kaster os over den første den bedste, vi får lyst til. Det mestrer de fleste af os såmænd udmærket, herunder også de fleste pædofile. Pædofili er ingen skam, men et erotisk handicap, der kan sublimeres og dermed åbne for sublime oplevelser af samme art som andre frivilligt sublimerende har fortalt om, f.eks. munke, nonner og kunstnere.

Problemet opstår i det øjeblik, den pædofile opgiver sublimeringen og knytter sig erotisk til en såkaldt mindreårig partner. Dermed bliver den pædofile kriminel, fordi vi i vort samfund har indført en kriminel lavalder. Denne lavalder står normalt ikke til diskussion, men regnes for noget nær gudskab, skønt den selv inden for vort århundrede har flyttet sig ganske markant frem og tilbage. Ind til 1930 var lavalderen på 12 år for

heteroseksuelle, mens den ikke eksisterede for homoseksuelle, fordi homoseksualitet simpelthen var forbudt. Det betyder altså, at ind til 1930 var det, som vi i dag vil kalde et heteroseksuelt pædofilt forhold, tilladt fra 12-års alderen. Derpå indførtes en lavalder på 15 år for heteroseksuelle og 18 år for homoseksuelle, idet man dog af irrationelle grunde indførte en lavalder på 21 år for homoseksuelle betalingsforhold, den såkaldt »grimme lov«. I dag er lavalderen ens for hetero- og homoseksuelle.

At grænserne for seksuel kriminalitet med korte mellemrum kan flyttes så radikalt, viser, at vi befinder os i et område, hvor det moralsk forsvarelige er særdeles relativt. Så meget desto mærkeligere er det, at debatten alligevel antager så absolutte former, at en psykolog kan fyres for at stille spørgsmålstegn ved den vedtagne lavalder og betvivle, at erotiske forhold mellem børn og voksne altid er skadelige. Før 1930 havde Bent Petersen været en agtværdig samfundsborger, i dag betragtes han som et udskud.

Der vil altid være delte meninger om, hvornår børn er rede til at indgå i erotiske forhold. Personligt mener jeg, at en vis erotisk leg er en uundværlig del af et ordentligt forhold mellem forældre og børn, og jeg kender adskillige mødre, der ikke har kunnet dy sig for ved puslebordet at give deres drengebørn et kærligt bid i det strittende lem – til både barnets og moderens udelte fornøjelse. Der er næppe andre end visse bornerte psykologer, der kan tage skade af den form for yngelpleje.

Hvis jeg for god ordens skyld skal redegøre for, hvad jeg selv har i klemme i debatten, må tankerne gå tilbage til den dansklærerinde, jeg fik, da jeg var 12 år. I frikvartererne opsøgte jeg hende gerne med et eller andet fagligt problem som påskud, fordi jeg nød den særlige duft, hun udsendte, og i timerne hang mine øjne ved hendes læber i en grad, så hun betragtede mig som en af klassens mest interesserede elever og gav mig ug i dansk. Det skyldtes nu nok, at hun ikke vidste, hvad min egentlige interesse gik ud på: når hun læste en historie op for os, sad hun ofte lidt uroligt på stolen og kløede sig her og der, og jeg begyndte da at gøre det samme med det resultat, at jeg i en af hendes timer fik en våd plet på bukserne. Jeg mener bestemt ikke, det ville have været nogen skade til, om hun havde været lidt mere pædofilt indstillet, end hun var.

En af mine gode bekendte var heldigere end jeg. Han havde i alderen 8-12 år et fuldbyrdet erotisk forhold til en 30-årig mand, og den dag i dag betegner han dette forhold som positivt, gensidigt og lykkeligt. Han tog ingen skade af det, med mindre man regner det for en skade at blive homoseksuel – og det er jo nok her, tampen brænder. Bag hetzen mod de pædofile gemmer der sig bl.a. en regulær homofobi. Vil de ikke kunne forføre vore uskyldige børn til at blive homoseksuelle?

Det er der intet, der tyder på. Homoseksualitet er ikke noget, man kan forføres til, men er en driftsretning, der formentlig er grundlagt allerede i 4-5 års alderen. Men angsten for homoseksualitet lå allerede bag »den grimme lov« med dens diskriminerende aldersgrænse. Med de senere årtiers seksuelle frigørelse er det ikke længere salonfåhigt at lufte en angst for homoseksualitet eller for seksualiteten i det hele taget. Men naturligvis findes seksualangsten stadig i fortrængt form, og jeg tror, det er denne fortrængning, der i disse år bryder frem som en kolossal dæmonisering af de pædofile. De udgør en gruppe, som alle kan være enige om at foragte, og som derfor må lægge ryg til alle de betændte skrækkfantasier, som den såkaldt normale samfundsborger ikke mere kan give nogen anden adresse.

Dansk Psykologforening har et problem i pædofildebatten. Foreningens formand, Johanne Bratbo, har i medlemsbladet *Psykolognyt* begrundet eksklusionen af Bent Petersen med, at hans holdning »går stik imod den psykologfaglige viden« på området, samt at det er foreningens opgave »at træde markant i forsvar for de børn, der er ofre for overgrebene«. Det lyder vældig kønt, men det er det ikke.

Det er fuldstændig uhørt, at en fagforening overhovedet blander sig i en videnskabelig diskussion blandt dens medlemmer og dekretter, hvad der er sandhed. Det ville svare til, at min egen fagforening, Danske Filminstruktører, gik ind i den aktuelle diskussion om håndholdt kamera med det argument, at biografgængere kan blive synsskadede, hvis dogmet griber om sig.

Når en fagforeningsformand udtaler sig så skråsikkert om »den psykologfaglige viden«, vil offentligheden uvægerligt tro, at hun ved, hvad hun udtaler sig om. Men det gør Johanne Bratbo vitterligt ikke. Hun er dybt underlødige ved at antyde, at Bent Petersen skulle være tilhænger af overgreb mod børn, hvad han naturligvis ikke er. Han forsøger derimod at sige, at det er de pædofile heller ikke, så lidt som de heteroseksuelle er tilhængere af voldtægt mod kvinder.

På det psykologfaglige plan har Johanne Bratbo ganske enkelt ikke den viden, hun påberåber sig. Der findes i faglitteraturen adskillige eksempler på, at Bent Petersen har ret i den påstand, han er blevet ekskluderet på, nemlig at den, der frivilligt og gentagne gange opsøger et seksuelt forhold til en voksen pædofil, ikke nødvendigvis tager skade af dette. Derimod er det klart for enhver, at man kan tage skade af overgreb.

Lad mig nøjes med en enkelt henvisning, nemlig til bogen *Children and Sex* (redigeret af Larry L. Constantine og Floyd M. Martinson, 1981). Den rummer et interessant kapitel af sexologen Joan A. Nelson. Hun havde som barn et incestuøst/pædofilt forhold, som hun beskriver

som »omsorgsfuldt og velgørende«, og hun kalder denne periode for »måske den lykkeligste i mit liv«. En dag i skolen erfarer hun imidlertid, at forholdet nok er forkert, skønt hun ikke selv oplever det sådan – og med omverdenens fordømmende reaktion begynder problemerne.

Joan Nelson undrer sig over, at hendes egen lykkelige incest-oplevelse ikke er til at få øje på i det statistiske materiale, som hendes fagfæller henholder sig til. Det skyldes logisk nok, at statistikken normalt er udarbejdet på grundlag af de tilfælde, som havner for retten eller hos psykologerne, altså de oplagte skadestilfælde. Hendes tilfælde var ikke skadevoldende og er derfor ikke registreret noget af stederne. Hun går derfor i gang med sin egen undersøgelse, som skal omfatte både dem, der har lidt skade, og dem, der ikke har, og hun når frem til den generelle konklusion, at i de tilfælde, hvor incestforholdet ikke har karakter af overgreb, er det heller ikke skadeligt, men kan integreres i personligheden trods den omfattende samfundsmæssige fordømmelse af forholdet. 23 ud af 100 beskriver i denne undersøgelse deres incestoplevelse som ikke-skadelig, og i gruppen af 12-19-årige er der en overvældende tendens hos både drenge og piger til at vurdere oplevelsen som positiv.

Når Johanne Bratbo og mange af hendes fagfæller ignorerer eksistensen af den slags undersøgelser, har de tilsyneladende ikke har sat sig ordentligt ind i deres fagområde. Og når de ekskluderer de af deres fagfæller, som i overensstemmelse med disse undersøgelser og deres egne erfaringer gør opmærksom på, at et seksuelt forhold mellem en voksen og et barn ikke nødvendigvis er skadevoldende, men naturligvis kan være det, hvis det har karakter af et overgreb, så er det virkeligheden, de ekskluderer, fordi de ikke magter at se den i øjnene. De erstatter faglighed med ideologi og forråder i sidste instans de børn, de ganske givet har villet hjælpe.

Det barn, der ikke har taget skade af et pædofilt forhold, vil være ildstedt, hvis det havner i klørerne på en psykolog, som har den forhåndsindstilling, at det værsgo` må se at demonstrere nogle skadesymptomer, så man kan komme i gang med en behandling, frem for hos en psykolog, der er i stand til at acceptere, at der ingen skade er sket. Omverdenens, herunder mange psykologers, overdramatisering af et pædofilt eller incestuøst forhold kan være langt mere skadevoldende end forholdet selv.

Johanne Bratbo er desværre et godt eksempel på, hvor betænkeligt det er, når f.eks. retsvæsenet forlader sig på, at psykologer er særlig fagligt kvalificerede i sager, som involverer psykisk deformitet. Det er de ikke nødvendigvis. Psykologers holdninger er ofte bestemt af meget bornerte personlige grænser. Det kan lyde mærkeligt, fordi netop psykologer jo i kraft af deres daglige arbejde konfronteres med sindets afkroge og irgange og derfor i folkemunde snarere går for at kunne acceptere afvigel-

ser, som andre må sige fra over for. Men åbenbart kan psykologens konfrontation med det unormale sætte et angstberedskab i funktion, som resulterer i, at hun eller han må operere med endog meget snævre personlige grænser for, hvad der kan accepteres som normalt. Også blandt psykologer findes der en utrolig sippet og bornert opfattelse af virkeligheden, og derfor kan det gå gruelig galt, når omverdenen tror, at psykologen har en faglig begrundelse for sin personlige livsopfattelse. Det er ikke altid tilfældet.

Hvor galt det kan gå, hvis retsvæsenet umiddelbart har tillid til psykologen som faglig ekspert på et område, som er vanskeligt gennemskueligt for den almindelige borger, har vi et tragisk eksempel på i Roum-sag, der jo også handlede om pædofili. Først efter et års psykolog-behandling kunne den pige, som var sagens hovedperson, overhovedet »huske« de meget fantasifulde seksuelle overgreb, hun mentes udsat for. Af advokat Mogens Tanges bog om sagen fremgår det, hvad psykologbehandlingen gik ud på:

Pigen fortæller, at hun skulle lægge sig ned med lukkede øjne og beskrive de indre billeder, hun ser. Derpå presser psykologen disse billeder i en bestemt retning, og skønt pigen føler, at det hele er en drøm, som aldrig har fundet sted i virkeligheden, får psykologen hende efterhånden til at indse, at drømmen må være virkelighed.

Der er tale om en velkendt terapeutisk teknik, som kaldes visualisering, og som kan resultere i både smukke og skræmmende indre billeder. Kun den fagligt ukyndige vil finde på at forveksle disse indre billeder med ydre virkelighed. Justitsmordet i Roum kunne formentlig have været undgået, hvis ikke retten havde ladet sig dupere af psykologens påståede fagkundskab. Først over for den særlige klageret blev hendes »mangelende professionalism« dokumenteret.

For en ordens skyld skal jeg understrege, at jeg hverken går ind for incest eller pædofili, men at jeg heller ikke føler mig kaldet til at underkende de beretninger, vi støder på i både faglitteraturen og i verden omkring os om, at børn har haft meget lykkelige erotiske oplevelser med voksne. Verden ser ikke altid ud, som vi kunne ønske det ud fra vores mere eller mindre begrænsede moralforestillinger. Vi må acceptere, at ikke alt, som vores moral byder os at tage afstand fra, er umoralsk endsige skadevoldende.

Men er et pædofilt forhold ikke nødvendigvis skadevoldende, tyder meget på, at der altid ligger en tidlig skade til grund for forholdet. Hvis et barn har brug for at indlede et seksuelt forhold til en voksen, må det utvivlsomt være offer for en alvorlig kærlighedsmangel i forholdet til den ene eller begge sine forældre. Denne mangel sætter sig da som et sår i

sindet og kræver en seksuel kompensation. Tilsvarende må den voksne, der kun kan opleve seksuel tilfredsstillelse sammen med børn, være offer for en blokering af en del af sin psyke som et resultat af, at han eller hun ikke har gennemlevet den udvikling, vi andre kalder normal.

Hvis vi holdt noget mere af og om vore egne børn, ville vi grundigt vaccinere dem mod at havne hos pædofile – eller ende som sådanne, når de bliver voksne. Men de børn, som ikke er blevet holdt af og om, gør vi en dårlig tjeneste, hvis vi vil insistere på et normalitetsbegreb, som med politiets og psykologernes hjælp også skal gælde for dem.

I mange tilfælde kan det være vigtigt, at vi udvider vores normalitetsbegreb i stedet for at gøre det til en spændetrøje for mennesker, der ikke har været udsat for en udvikling, vi andre vil kalde normal, og som derved har svært ved at leve inden for de rammer, som i øjeblikket anses for samfundsmæssigt acceptable.